

Spis treści

Przedmowa	XI
Wykaz skrótów	XV
Wykaz literatury	XIX
Wykaz orzecznictwa	XXXV

Część I. Wykonywanie zadań z zakresu ubezpieczenia emerytalnego przez otwarte fundusze emerytalne – zagadnienia wstępne

Rozdział I. Otwarte fundusze emerytalne jako wykonawcy zabezpieczenia społecznego	3
§ 1. Ubezpieczenie emerytalne jako element zabezpieczenia społecznego i rodzaj ubezpieczenia społecznego	3
I. Pojęcie zabezpieczenia społecznego i jego relacja do pojęcia ubezpieczenia społecznego	3
II. Ubezpieczenie emerytalne jako rodzaj ubezpieczenia społecznego	10
§ 2. Ewolucja konstrukcyjnych elementów systemu emerytalnego w drugim filarze, począwszy od 1.1.1999 r.	17
§ 3. Wykonawcy ubezpieczeń społecznych	22
I. Zagadnienia terminologiczne	22
II. Wykonawcy zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych	26
III. Wykonawcy ubezpieczenia emerytalnego	30
Rozdział II. Wykonywanie ubezpieczenia emerytalnego przez otwarte fundusze emerytalne w kontekście konstytucyjnym	33
§ 1. Wprowadzenie	33
§ 2. Stan dyskusji dotyczącej zgodności z Konstytucją przepisów o OFE w świetle elementów konstrukcyjnych II filara systemu emerytalnego wprowadzonych z dniem 1.1.1999 r.	34
§ 3. Ewolucja i stan dyskusji dotyczącej konstytucyjności zmian w systemie emerytalnym dotyczącym wysokości odprowadzanej składki oraz przekazania części środków zgromadzonych w OFE na FUS	43

I. Problem zmniejszenia wysokości opłat za zarządzanie OFE oraz zmniejszenia wysokości składki emerytalnej odprowadzanej do OFE	43
II. Problem przekazania części środków zgromadzonych w OFE na fundusz emerytalny FUS	50
§ 4. Wpływ aktualnej dyskusji na podjęcie tematu opracowania	71
Rozdział III. Wykonywanie ubezpieczenia emerytalnego jako przedmiot regulacji prawa Unii Europejskiej	73
§ 1. Zabezpieczenie społeczne jako przedmiot regulacji prawa Unii Europejskiej	73
§ 2. Stosowanie przepisów dotyczących swobód rynku wewnętrznego Unii Europejskiej w dziedzinie zabezpieczenia społecznego	76
Rozdział IV. Konkretyzacja przedmiotu badań i założenia metodologiczne	81
Część II. Swoboda wyboru przez ustawodawcę zwykłego wykonawców zabezpieczenia emerytalnego	
Rozdział I. Prawne uwarunkowania wyznaczające granice swobody w zakresie wyboru wykonawców ubezpieczenia emerytalnego	89
§ 1. Określenie źródeł prawa wyznaczających ustawodawcy zwykłemu zakres swobody wyboru wykonawców zabezpieczenia emerytalnego	89
§ 2. Swoboda wyboru wykonawców zabezpieczenia emerytalnego na podstawie przepisów Konstytucji RP	95
§ 3. Swoboda wyboru wykonawców zabezpieczenia emerytalnego w kontekście regulacji prawa międzynarodowego oraz regulacji Rady Europy	99
I. Swoboda wyboru wykonawców zabezpieczenia emerytalnego w kontekście regulacji prawa międzynarodowego	99
II. Swoboda wyboru wykonawców zabezpieczenia emerytalnego w kontekście regulacji prawa Rady Europy	108
§ 4. Swoboda ustawodawcy krajowego w zakresie wyboru wykonawców zabezpieczenia emerytalnego w świetle prawa Unii Europejskiej	109
I. Wprowadzenie	109
II. Podział kompetencji pomiędzy Unię Europejską a państwa członkowskie	111
III. Kompetencje Unii Europejskiej i państw członkowskich w dziedzinie zabezpieczenia społecznego	114
§ 5. Wnioski	120

Rozdział II. Ocena statusu prawnego OFE z punktu widzenia kryteriów wyznaczających swobodę wyboru wykonawców zabezpieczenia emerytalnego	123
§ 1. Forma organizacyjno-prawna OFE	123
§ 2. Przedmiot działalności OFE	131
I. Wprowadzenie	131
II. Przedmiot działalności z punktu widzenia relacji do członków OFE (realizacja prawa do zabezpieczenia społecznego)	132
III. Przedmiot działalności z punktu widzenia relacji do uczestników rynku kapitałowego (działalność inwestycyjna) ..	134
§ 3. Terytorialne i podmiotowe ograniczenia prowadzenia działalności .	144
§ 4. Nadzór nad działalnością OFE	147
I. Wprowadzenie	147
II. Nadzór sprawowany przez Komisję Nadzoru Finansowego	149
III. Uprawnienia kontrolno-nadzorcze innych podmiotów	154
§ 5. Podsumowanie i wnioski	156
Część III. Działalność OFE z punktu widzenia swobody przepływu kapitału i przepływu usług w ramach rynku wewnętrznego Unii Europejskiej	
Rozdział I. Działalność OFE w kontekście swobody przepływu kapitału	163
§ 1. Pojęcie i charakter prawny swobody przepływu kapitału na tle innych swobód	163
§ 2. Pojęcie przepływu kapitału	165
§ 3. Kryterium „transnarodowości” jako kryterium stosowania przepisów o swobodzie przepływu kapitału	170
§ 4. Pojęcie ograniczeń swobody przepływu kapitału i ich dopuszczalność	171
§ 5. Artykuł 106 ust. 2 TFUE jako wyjątek od swobody przepływu kapitału	176
I. Wprowadzenie	176
II. Zakres podmiotowy derogacji z art. 106 ust. 2 TFUE	178
III. Pojęcie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym	180
IV. Przesłanki stosowania derogacji z art. 106 ust. 2 TFUE	183
§ 6. Wyrok w sprawie C-271/09 i jego skutki w dziedzinie stosowania zasady swobody przepływu kapitału	186
I. Wprowadzenie	186
II. Stanowisko stron i Trybunału Sprawiedliwości UE co do podlegania przez OFE przepisom o swobodzie przepływu kapitału	187

III. Przepisy dotyczące ograniczeń inwestycyjnych OFE obowiązujących przed 1.2.2014 r. jako ograniczenia swobodnego przepływu kapitału	190
IV. Stanowisko stron i Trybunału Sprawiedliwości co do możliwości stosowania derogacji z art. 106 ust. 2 TFUE	194
V. Ocena rozstrzygnięcia Trybunału Sprawiedliwości UE	195
A. Ocena rozstrzygnięcia TSUE w zakresie dotyczącym dopuszczalności stosowania art. 63 TFUE do przepisów ustawy o funkcjonowaniu i organizacji funduszy emerytalnych	195
B. Ocena rozstrzygnięcia TSUE w zakresie dotyczącym możliwości stosowania do OFE przepisu art. 106 ust. 2 TFUE	199
VI. Wnioski	212
Rozdział II. Działalność OFE w kontekście swobody przepływu usług	215
§ 1. Wprowadzenie	215
§ 2. Pojęcie i funkcje swobody świadczenia usług	216
I. Pozycja swobody świadczenia usług w prawie unijnym, jej treść i charakter	216
II. Pojęcie usługi	220
III. Zakres podmiotowy przepisów o swobodzie świadczenia usług	224
§ 3. Pojęcie ograniczeń swobody przepływu usług i ich dopuszczalność	226
§ 4. Możliwość stosowania przepisów o swobodnym przepływie usług do działalności OFE	231
I. Usługi z zakresu ubezpieczenia na życie jako przedmiot harmonizacji na poziomie prawa Unii Europejskiej	231
II. Prywatne ubezpieczenia na życie a ubezpieczenia społeczne na starość w świetle prawa Unii Europejskiej	236
III. Przepisy dotyczące funkcjonowania OFE w kontekście przepisów Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej o swobodnym przepływie usług	240
§ 5. Wnioski	248
Podsumowanie	253
Indeks rzeczowy	259